

КОНЦЕНТРАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ЇЇ РОЛЬ В АГРОБІЗНЕСІ

***ТАНЧУК О.А., МАГІСТРАНТ, ХИМЧЕНКО О.О., МАГІСТРАНТ,
ЛИХОПУД О.І., СТУДЕНТ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Стратегічно важливим на сьогодні напрямком соціально-економічного розвитку України є забезпечення відповідного рівня продовольчої безпеки. Вирішення цього завдання можливе шляхом нарощування об'ємів виробництва продуктів харчування, а також забезпечення належного рівня їх якісних характеристик. У процесі реалізації цього стратегічного завдання необхідно враховувати інтереси вітчизняних виробників.

Визначення стратегії розвитку вітчизняного аграрного виробництва на інтенсивній основі потребує значних змін, зокрема у виробничій структурі підприємств. Остання має постійно трансформуватися під впливом процесів удосконалення та впровадження техніки та технологій, зміни форм організації виробничих процесів тощо.

Концентрація виробництва виникає в результаті впровадження здобутків науково-технічного прогресу у виробництво. Підприємства невеликих розмірів часто не мають змоги здійснювати ефективну господарську діяльність, особливо в умовах ринкової конкуренції, та змушені об'єднуватися з іншими підприємствами, або ж поглинаються більш великими та успішними. Таким чином, концентрація виробництва створює умови для ведення господарювання на новій, більш ефективній техніко-технологічній та організаційній основі [1].

На сьогодні на ринку сільськогосподарської продукції України представлені особисті селянські господарства та аграрні підприємства. Значна частина малих та середніх сільськогосподарських підприємств інтегрована в агрохолдингові утворення, в яких відбувається часто надконцентрація ресурсів. В таблиці приведені їх сильні та слабкі сторони [3].

Так, очевидними перевагами крупних сільськогосподарських підприємств є висока рентабельність їх господарської діяльності. Завдяки раціональному налагодженому виробничого процесу

* Науковий керівник – Смігунова О.В., к.е.н, доцент кафедри

великотоварні агровиробники здатні краще пристосовуватися до функціонування в ринкових умовах, мають більш широкі можливості для налагодження міжгалузевих зв'язків та проникнення в зовнішнє середовище. Ці переваги дають їм можливість підвищити конкурентоспроможність виробництва, отримувати додаткові кошти з сфер переробки сировини та реалізації готової продукції.

Таблиця

Переваги та недоліки вітчизняних крупно товарних підприємств

<i>Переваги</i>	<i>Недоліки</i>
– забезпечення високого техніко-технологічного рівня виробництва та можливість його модернізації; – нижча виробнича собівартість (завдяки ефекту масштабу) та можливість створювати високу додану вартість продукції; – формування великих товарних партій (завдяки ефекту масштабу); – розвинена виробнича інфраструктура та можливість створення замкнутого циклу виробництва; – порівняно вища орендна плата за користування землею; – часто більш кваліфікований менеджмент; – розвинена логістика.	– часто вахтовий метод виробництва; – неповне використання орендованих земель; – погіршення родючості ґрунтів.

Великотоварне виробництво є передумовою ефективної господарської діяльності. Концентрація сільськогосподарського створює можливість для кращої структуризації виробничого процесу, налагодження взаємодії на більш вигідних комерційних засадах з виробниками та постачальниками необхідних ресурсів, що в кінцевому рахунку сприяє налагодженню конкурентоспроможного аграрного виробництва.

Однак, варто зауважити, зазначають експерти [3, 5], що в довгостроковій перспективі не варто віддавати перевагу лише одній категорії господарств. Адже в сприятливі періоди величина маржинального доходу покриває витрати, пов'язані з високо інтенсивним виробництвом крупних підприємств, а в несприятливі – навпаки, вигідною є економна поведінка малих сільгоспвиробників.

Література.

1. Артеменко І.С. Аналіз процесу концентрації виробництва в аграрних підприємствах України та оцінювання її результатів / І.С. Артеменко // Економіка АПК. – 2014. – № 9. – С. 69-75.

2. Дудник О.В. Розвиток економічного потенціалу аграрних підприємств як складова управління їх конкурентоспроможністю

[Електронний ресурс] / О.В. Дудник, О.В. Смігунова, В.Г. Краля // Інфраструктура ринку. – 2017 – № 6. – Режим доступу до ресурсу : <http://www.market-infr.od.ua/uk/6-2017>.

3. Кернасюк Ю.В. Інтелектуальний аналіз кластерної структури аграрних підприємств Кіровоградської області з використанням карт Кохонена / Ю.В. Кернасюк // Інноваційна економіка. – 2014. – № 4. – С. 185 – 190.

4. Макаренко Ю.П. Фермерські кооперативи як умова прибуткового господарювання [Електронний ресурс] / Ю.П. Макаренко. // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Економічні науки, 2010 – Режим доступу : <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.2/168.pdf> [s/nppdaa/4.2/168.pdf](http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.2/168.pdf).

5. Эксперт рассказал, кто более эффективный – фермеры или агрохолдинги [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://latifundist.com/novosti/41823-ekspert-rasskazal-kto-bolee-effektivnyj--fermery-ili-agroholdingi>.

СВІТОВИЙ РИНОК ЗЕРНА: ПЕРСПЕКТИВИ ТА РІСТ

***ТАРАНОВА В.В., СТУДЕНТКА*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

За останні роки спостерігається ріст виробництва зернових культур в світі. Від стану цього сектору залежать ціни на найважливіші продукти харчування.

Щоб мати можливість оцінити стан справ на світовому ринку зерна в цілому, потрібно проаналізувати стан виробництва окремих зернових культур. До таких відносяться наступні рослини:

- пшениця(основна зернова культура);
- кукурудза;
- рис (з кожним роком зростає число споживачів цієї культури).

Аналіз ситуації на світовому ринку зерна починають з вивчення стану справ на ринку пшениці. За останні півстоліття збори пшениці показують стійкий ріст (втричі), така динаміка забезпечена на фоні незначного підвищення посівних площ та є результатом збільшення врожайності. На частку пшениці доводиться близько 29,2 % світового виробництва зерна.

* Науковий керівник – Краля В.Г., ст. викладач